

VADERLIJKE KASTIJNING

1 PREEK

Door

HORATIUS BONAR

1766-1738

Predikant in Wales

Bronvermelding

Oorspronkelijke titel: *The Family Discipline*.

Van: <http://www.gracegems.org/SERMONS/TheFamilyDiscipline.htm>

De preek is vertaald onder verantwoordelijkheid van Stichting De Tabernakel.

De preek is te vinden op onze website: www.tabernakel.nl

STICHTING DE GIHONBRON

MIDDELBURG

2007

Vaderlijke kastijding

‘En alle kastijding als die tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn; doch daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid dengenen, die door dezelve geoefend zijn.’ (Hebreeën 12:11).

‘Leer den jongen de eerste beginselen naar den eis zijns wegs’ (Spr. 22:6)¹, zo luidt het gebod dat God ons oplegt. Dit is bovendien ook de methode die God Zelf gebruikt in de omgang met Zijn Kerk. Hier op aarde onderwijst en oefent Hij Zijn kinderen. Dat is de wijze waarop Hij met hen handelt. Het doel dat God voor ogen heeft is Zijn gelovigen te onderwijzen. Hij wil hen oefenen voor het Koninkrijk en onderwijs geven voor de eeuwigheid. Die oefening is dus ontzettend belangrijk! God blijft ermee doorgaan, door Zijn Heilige Geest. De Kerk, dat wil zeggen: het lichaam van Christus, is eraan onderworpen. De bedoeling is om haar voor te bereiden op een eeuwigdurend Koninkrijk. Om vele kinderen tot deze heerlijkheid te leiden, was het nodig dat zelfs de Leidsman van hun zaligheid geheiligd werd door het lijden (Hebr. 2:10).

Daarom legt God grote nadruk op kastijding, op tucht². Hij vindt dat een belangrijke en waardevolle oefening. De apostel weet dit ook en daarom spoort hij ons juist op dit punt aan: ‘Mijn zoon, acht de kastijding des Heeren niet klein’ (Hebr. 12:5). Die kastijding is te waardevol om veracht te worden, te belangrijk om te vergeten. De opvoeding van Gods gezin is ermee gemoeid. De voorbereiding van een erfgenaam van de heerlijkheid hangt ervan af.

De tucht, de kastijding begint bij onze bekering, op het moment dat we in het gezin worden opgenomen. ‘Hij geselt een iegelijke zoon, die Hij aanneemt’ (Hebr. 12:6). Deze tucht is niet altijd zichtbaar en we zijn ons ook niet altijd bewust van de werking ervan. Toch wordt de tucht gehandhaafd vanaf die dag waarop we worden ‘wedergeboren tot een levende hoop’ (1 Petr. 1:3).

Deze tucht eindigt pas als het leven eindigt, of als de laatste generatie van de Kerk wordt ‘opgenomen in de wolken, de Heere tegemoet, in de lucht’ (1 Thess. 4:17). Het is een proces dat het hele leven duurt. Het is een tucht die elke dag en elk uur plaatsvindt en die geen onderbreking toelaat. De roede wordt dan wel niet altijd toegepast, maar de tucht gaat door.

De manier waarop God de tucht hanteert

1. Het is *liefdevolle* tucht. Elke fase ervan is vriendelijk. Er is geen toorn of wraak in welk deel van het proces dan ook. De tucht op school mag dan wreed en streng zijn, maar de tucht in Gods gezin is liefde. Hiervan zijn we verzekerd; en de troost die het biedt is onuitsprekelijk. De liefde zal ons geen kwaad doen; we zullen niet onnodig lijden. Werd dit maar in gedachten gehouden! Dan zouden we minder negatieve gedachten over God hebben, zelfs wanneer Zijn slagen erg hevig zijn.

¹ Letterlijk luidt het Engels: ‘Oefen een kind in de weg die hij gaan moet.’

² De preek gaat over ‘The family discipline’. Dit betekent letterlijk vertaald: ‘tucht, kastijding in het huisgezin van God’. Voor het woord ‘discipline’ hebben we beide woorden gebruikt, maar voornamelijk het woord ‘tucht’.

Ik ken geen beter voorbeeld van wat de houding van een gelovige in bittere tijden zou moeten zijn dan dat van de vader van Richard Cameron. Deze oude gelovige zat in de gevangenis ‘om het Woord Gods, en om de getuigenis van Jezus Christus’ (Openb. 1:9). Het bloedende hoofd van zijn zoon, die de marteldood gestorven was, werd naar hem toe gebracht door zijn wrede vervolgers, en ze vroegen hem met een spottende lach of hij dat hoofd kende. ‘Ik ken het, ik ken het’, zei de vader, terwijl hij het verminkte voorhoofd van zijn blonde zoon kuste. ‘Het is het hoofd van mijn zoon, van mijn eigen lieve zoon! Het is van de Heere! De wil van de Heere is goed. Hij kan mij of de mijnen geen kwaad doen, maar Hij zorgt dat het goede en de weldadigheid ons volgen alle dagen van ons leven (Ps. 23:6).

2. Het is *wijze* tucht. Degene die haar uitvoert is de ‘alleen wijze God’ (1 Tim. 1:17). Wat een diepe wijsheid moet er dan liggen in alles wat Hij doet! Hij weet precies wat we nodig hebben en hoe het gegeven moet worden. Hij weet wat voor kwaad er in ons te vinden is en hoe dit het beste verwijderd kan worden. De manier waarop Hij ons onderwijst en oefent is niet willekeurig. Hij doet dit met uitzonderlijke vaardigheid. Zowel de tijd en de manier als het middel komen overeen met de volmaakte wijsheid van God. De meest gepaste tijd wordt gekozen, precies dat moment waarop tucht nodig is en wanneer ze het meest vruchtbaar is. De meest trefzekere, meest directe, en tegelijkertijd vriendelijkste methode wordt aangewend. Het middel dat het meest doeltreffend en toch veilig is, dat het meeste effect en toch de minste pijn geeft, wordt gebruikt. In alle opzichten is de tucht van God vol van wijsheid.

3. Het is *getrouwe* tucht. David zegt: ‘Dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt’ (Ps. 119:75). Alles wordt gedaan door een getrouwe God; een God Die trouw is aan ons én trouw aan Zichzelf. ‘De wonden des liefhebbers zijn getrouw’, zegt Salomo in Spreuken 27:6. Zo ontdekt ook de gelovige in moeilijke tijden de trouw van de allertrouwste Vriend. God is zó trouw dat Hij niet voorbijgaat aan enig gebrek dat Hij in ons ziet. Hij maakt die juist snel bekend om ervoor te zorgen dat het verwijderd wordt. Hij gaf dit gebod aan Israël: ‘Gij zult uw broeder in uw hart niet haten; gij zult uw naaste naarstiglijk berispen, en zult de zonde in hem niet verdragen’ (Lev. 19:17). God Zelf handelt in overeenstemming met het gebod dat Hij gegeven heeft. Hij is een te trouwe Vader om de zonde in Zijn kinderen onbestraft te laten.

Hij is trouw aan ons, of Hij nu het kwade stuurt of het goede. Zullen we zelfs niet moeten zeggen dat Hij eerlijker en trouwer is wanneer Hij het kwade beschikt dan wanneer Hij het goede schenkt? Soms lijkt het hart van een liefhebbende vriend bijna te breken als hij iets hards moet zeggen of doen tegen de vriend waarvan hij houdt. Toch zal hij het doen, omdat hij hem liefheeft. Vanwege zijn trouw zal hij er niet voor terugschrikken. En als hij zo doet, is hij dan niet oprecht tegenover zijn vriend? Zo is het ook als God kastijdt. Hij is getrouw als Hij zegent, maar nog getrouwer als Hij kastijdt. Dit biedt ongetwijfeld troost. Het kan alle geklaag het zwijgen opleggen en onze harten in vrede laten rusten.

4. Het is *krachtige* tucht. Degene die haar uitvoert is niet iemand die verslagen kan worden of gedwongen kan worden om Zijn plan op te geven. Hij is in staat de tucht uit te voeren in de meest onwaarschijnlijke omstandigheden en tegenover het meest vastberaden verzet. Alles moet voor Hem ruim baan maken. Ik moet zeggen dat dit voor mij een van de meest troostvolle gedachten over Gods tucht is. Als dit toch eens weg zou vallen! Als God in Zijn plannen teleurgesteld zou worden nadat wij zoveel geleden hebben; dat zou vreselijk zijn! Als we geslagen en gepijnigd zouden worden door iemand die ons daarvoor in de plaats niet het goede geeft, dan zou dat de beproeving nog onvoorstelbaar veel bitterder maken.

Daar komt nog bij dat ons hart zo hard is en onze wil zo koppig, dat de bekering die God verlangt alleen bewerkt kan worden als er een almachtige druk op ons wordt uitgeoefend. Wat is het zegenrijk om aan Gods kastijdingen te denken als een *krachtige* tucht, als de ziel met zichzelf in gevecht is en wanhopig strijdt tegen haar stormachtige lusten. Of als het vlees in al zijn kracht opstaat en zich weigert over te geven. Als het hele hart van ijzer lijkt of zo hard als diamant. Juist dan verzekert de kracht van Gods tucht ons dat alles toch goed komt. En in de kracht van *déze* verzekering omgorden we ons voor de strijd, in de wetenschap dat we meer dan overwinnaars zullen zijn door Hem Die ons heeft liefgehad (Rom. 8:37).

De tucht kan op zichzelf liefdevol zijn, uiterst liefdevol, terwijl zij toch totaal geen effect heeft. Liefde is immers vaak hulpeloos, niet bij machte om iets te doen voor degene die zij liefheeft. Er kan ook wijsheid zijn, die uiteindelijk toch niets uitwerkt. Er kan ook een onvermoeibare trouw zijn, terwijl resultaten toch uitblijven. Zelfs in haar innigste toewijding kan de trouw volstrekt machteloos zijn. Ze kan teleurgesteld worden in haar meest oprechte pogingen om te zegenen. Maar wanneer er een oneindige kracht aan het werk is, zijn we er zeker van dat elk obstakel overwonnen kan worden en dat de volle zegen met absolute zekerheid zal komen.

Als ik ziek op bed lig, kan men zeer liefdevol voor mij zorgen, kan ik op een kundige wijze worden verpleegd en kan er zeer trouw over mij worden gewaakt. Waarschijnlijk word ik ook zoet vertroost door deze gedreven en onvermoeibare zorg. Maar als er geen kracht is om te genezen, geen onweerstaanbare kracht die alle hindernissen omverwerpt, dan zou ik daar nog steeds hopeloos liggen. Als echter de kracht om te genezen er is, de kracht die alle ziekten hun greep doet verliezen, de kracht die doden zou kunnen opwekken, dan weet ik zeker dat alles goed is.

Het is een zegen en troost om te bedenken dat Gods *krachtige* tucht in en aan ons werkt! Gods behandeling zal zeker gelukken. Zij kan niet mislukken of haar doel missen. Zelfs niet in de moeilijkste situaties en zelfs niet met betrekking tot de kleinste dingen. De machtige kracht van God werkt in en aan ons. *Dát* is onze troost. Een oneindige kracht houdt ons in zijn greep en niets kan zijn druk weerstaan. In Gods tucht is alles liefde, alles is wijsheid, alles is trouw, maar alles is ook kracht. Zelfs de mogelijkheid van mislukking is daarmee weggenomen. Als deze kracht er niet was, dan was er geen zekerheid dat we de zegen zouden ontvangen. En als deze zekerheid er niet was, hoe arm en beperkt zou onze troost dan zijn! Hij, ja, Hij Die ons kastijdt is 'machtig meer dan overvloediglijk te doen, boven al wat wij bidden of denken, naar de kracht, die in ons werkt' (Ef. 3:20).

Daarom is er 'sterke vertroosting' (Hebr. 6:18) voor een ziel die zich bewust is van haar totale hulpeloosheid en die vermoeid is van de strijd van binnen tussen de Geest en het vlees; namelijk, als zij denkt aan de kracht van Hem Wiens hand haar nu zo krachtig van rondom vasthoudt. Een zeer verontruste geest vindt vrede als ze denkt aan 'de jaren van de rechterhand van de Allerhoogste', 'de daden des HEEREN en zijn wonderen van ouds her'.³ De 'Overwinning van Israël' (1 Sam. 15:29) is de naam die Hij Zichzelf graag geeft, evenals de naam van Israëls Kastijder.

Daarom redeneert de ziel bij zichzelf: 'De God Die deze hemelen gemaakt heeft en ze uitgestrekt heeft in hun grootheid en majesteit, Die deze sterren hun baan laat hebben en ze stilzet op Zijn Woord, is de God Die mij kastijdt. Hij Die de machtige diepten en de vele

³ Zo luidt de Engelse vertaling van Ps. 77:11-12.

golven doet opkomen en ze ook weer stilt; Hij Die de bliksem hanteert, en de Bouwer is van de eeuwigblijvende heuvels, Hij is de God Die mij nu zo zwaar slaat met Zijn roede.' Zo wordt elke blijk of elk aspect van de kracht van de Heere een nieuwe bron van vertroosting als we gekastijd worden of zorgen hebben.

Zo is dus de aard van de tucht, als we haar bezien in relatie tot God. Liefde, wijsheid, trouw en kracht verenigen zich in de wijze waarop de tucht vorm krijgt alsook in de uitvoering ervan. Het moet daarom wel volmaakte tucht zijn; de meest complete en meest effectieve tucht die je kunt bedenken of willen. Het is goed om de tucht in dit licht te zien, want als we dat doen zullen we helemaal tevreden zijn met alles wat er gebeurt en zullen we ervaren dat 'het goed is'. Maar laten we ons thema ook vanuit een ander gezichtspunt benaderen. We hebben gezien wat de tucht is zoals ze uit God voortkomt; laten we nu kijken hoe ze op de mens inwerkt.

De manier waarop de mens door de tucht wordt geoefend

Zoals we hierboven zagen, kastijdt God Zijn kinderen met de bedoeling om hen op te voeden en te oefenen. Hun onvolmaakte geestelijke toestand maakt dit zo noodzakelijk. We gaan nu verder om te onderzoeken hoe de tucht werkt en op welke delen van de ziel zij vooral gericht is. Want hoewel de tucht zich ongetwijfeld uitstrekt tot de hele ziel in al haar delen en krachten, kan het toch goed zijn om te zien hoe de oefening werkt ten aanzien van het verstand, de wil, het hart en het geweten.

1. Het is de oefening van het *verstand*. Van nature valt ons niets te leren en zijn we buitengewoon onkundig; we weten niets en we willen ook niets weten. Het gemak van voorspoed vergroot dit kwaad nog verder. Uiteindelijk komt God tussenbeide en Hij dwingt ons om te leren. 'De roede en de bestraffing geeft wijsheid' (Spr. 29:15). Hij geeft beproeving en dat maakt ons bereid om te leren. We geven ons verzet tegen het leren op. We worden ons bewust van onze onkunde. We zoeken onderwijs van boven. God begint Zijn onderwijzend werk. Licht stroomt aan alle kanten naar binnen. We groeien verbazingwekkend veel in kennis. We leren nu de betekenis van woorden die we tot nog toe alleen als bekende klanken hadden gebruikt. De Schrift schijnt voor ons met een nieuwe glans en haar licht schijnt in ons naar binnen. Elk vers lijkt een zonnestraal te bevatten, donkere plaatsen worden licht, elke belofte komt in een verlichte glans naar voren en dingen die moeilijk te verstaan waren worden ineens duidelijk.

Wat leren we snel in een tijd vol moeite! Het is alsof aanvechting onze krachten heeft wakker geroepen en ze een nieuwe snelheid van waarneming heeft gegeven. We komen in één dag verder in de kennis van de Schrift dan in jaren daarvoor. We leren 'psalmen in de nacht' (Job 35:10), hoewel zulke muziek voor ons eerder onbekend was. Een diepere ervaring neemt ons mee in de diepten van de Schrift en toont ons haar verborgen wonderen. Luther zei vaak: 'Zonder de aanvechting zou ik de Schrift niet verstaan.' En elke beproefde gelovige bevestigt dit, omdat zij de waarheid ervan ondervonden hebben. Zoals ook David dat ondervond toen hij zei: 'Welgelukzalig is de man, o HEERE! dien Gij tuchtigt, en dien Gij leert uit Uw wet' (Ps. 94:12). 'Het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik Uw inzettingen leerde' (Ps. 119:71). Wat een onderwijs, en wat een oefening van het verstand vindt er plaats op een ziekbed of onder de druk van verdriet! En wat een grote en wonderlijke dingen kan zelfs een kleine aanvechting in het oor fluisteren van een ziel 'die het van de Vader gehoord heeft' (Joh. 6:45)!

In sommige gevallen wordt dit voordeel haast niet gevoeld, in ieder geval zolang de aanvechting voortduurt. We denken dat we niets leren. Zorg overstelpt ons. Een ramp slaat ons murw. We worden verward, nerveus, geïrriteerd of misschien ongevoelig. Het lijkt of we er geen voordeel uit halen. Maar na enige tijd beginnen we de gezegende resultaten te ondervinden. Rijpheid in ons oordeel, geduld om naar Gods stem te luisteren, een betere smaak in Gods Woord, een sneller bepalen van de betekenis ervan. Deze dingen ervaren we spoedig als de genadige resultaten van de kastijding. Het verstand is onderworpen geweest aan een zeer grondige tucht en het heeft bovendien wonderlijke voortgang gemaakt in de kennis van de goddelijke waarheid door het onderwijs van de Heilige Geest.

2. Het is een oefening van de *wil*. De wil is de zetel van rebellie. In de wil wordt de oorlog gevoerd. 'Want het vlees begeert tegen den Geest, en de Geest tegen het vlees' (Gal. 5:17). In de bekering wordt de wil de goede kant op gebogen, maar hij is nog steeds krom en onbuigzaam. Er zit nog steeds rebellie in. Dagen van voorspoed kunnen dat soms verbergen, zodat we bijna onbewust zijn van de kracht van die rebellie, maar die bestaat nog steeds. De hitte van de oven is nodig om de wil buigzaam en sterk te maken. Geen enkel milder middel helpt. Een lijdende gelovige zei: 'Het vereist al de energie van God om mijn wil naar Zijn wil om te buigen.' Toch moet dit gebeuren. De wil is de burcht van de ziel; daarom lijkt God Zich zo bijzonder op de wil te richten in Zijn kastijdingen. Hij steekt vuur na vuur aan om hem buigzaam te maken. En slag na slag slaat Hij erop om hem recht te maken. Hij rust niet voordat Hij de wil helemaal buigzaam heeft gemaakt en Hij de vele overblijfselen van het 'ik' eruit heeft gehamerd. Hij laat Zijn hand niet rusten totdat Hij al onze zelfgevormde plannen teniet heeft gedaan en ons heeft getoond hoe dwaas onze zelfgekozen wegen zijn.

Dit is vooral zo bij langdurige beproevingen. Hetzij dat ze elkaar slag na slag opvolgen in een trieste reeks, hetzij dat één vreselijke slag aan het begin gevolgen heeft nagelaten die in vele jaren niet weggaan. Het buigen en recht maken van de wil is vaak een langdurig proces. Tijdens dat proces moet de ziel door vele diepe wateren gaan, door hete vuren die telkens weer oplaaien. Langdurige beproevingen lijken speciaal op de wil gericht te zijn. De kromheid en hardheid van de wil kunnen er alleen worden uitgewerkt door middel van een lange opeenvolging van beproevingen. Stukje bij beetje wordt de wil van de mens echt buigzaam en wordt ze in harmonie gebracht met de wil van God. In één slag kunnen we een slechte tak afhakken, maar om de boom zelf de goede richting op te buigen hebben we langere tijd nodig en moeten we de hulpmiddelen langdurig gebruiken, soms maanden of zelfs jaren. Uiteindelijk moet de wil zich gewonnen geven aan God. Hoe trots of hoe krachtig hij ook is, hij moet buigen. God laat hem niet met rust totdat Hij hem één heeft gemaakt met Zijn wil.

3. Het is de oefening van het *hart*. Het menselijk hart klopt niet in waarheid voor God. Het doet dat wel voor veel andere dingen, maar niet voor God. Als de Heilige Geest het hart voor het eerst aanraakt, en het de 'uitnemende rijkdom van Gods genade' (Ef. 2:7) toont, dan wordt het hart in zekere zin oprecht. Maar dat is slechts ten dele. Veel zonden van het hart blijven. Het hart houdt veel te graag het schepsel vast. Het kleeft aan het stof. Het is niet helemaal van God. Maar dat kan niet zo zijn. God wil ons hele hart. Sterker nog, Hij moet het zo hebben dat het in waarheid voor Hem klopt. Hij is jaloers op onze liefde en treurt over de zwakheid ervan of over het wegvallen ervan. Hij wil liefde en Hij is alleen tevreden met liefde uit een oprecht hart. Want daarom kastijdt Hij!

Hij kan dat verkeerde kloppen van het hart, dat uitgaan van het hart naar wat anders dan Hem, niet toestaan. Hij moet dat corrigeren of anders Zijn eis loslaten. Daarom slaat Hij en spaart ons niet totdat Hij ons bewust heeft gemaakt van onze schuld op dit punt. Hij haalt de

bladeren weg wier schoonheid ons aantrok; Hij snijdt de bloemen af wier geur ons fascineerde; Hij trekt snaar na snaar af van de lier, terwijl we zo gecharmeerd waren van haar muziek. En als Hij ons zo elk ding op aarde in zijn naaktheid en onvolmaaktheid heeft getoond, vertoont Hij Zichzelf aan ons in de helderheid van Zijn eigen alles overtreffende glorie. En zo wint Hij het hart. Zo maakt Hij het oprecht voor Hem. En zo maakt Hij ons beschaamd over onze onoprechtheid van hart tegenover Hem en tegenover de Zoon van Zijn liefde.

Dit is geen gemakkelijk proces. Deze oefening is hard en pijnlijk. Het hart bloedt erbij. Toch moet het doorgaan. Geen deel van het hart kan gespaard worden. En het houdt niet op totdat het hart gewonnen is! Als de Kastijder Zijn hand zou laten rusten voordat dit bereikt is, wat zou Zijn liefde dan betekenen? Niet meer dan een arm en dwaas gevoel! Hij wist dit toen Hij zei: 'Laat hen varen' (Matth. 15:14)⁴; en het was het laatste wat Zijn liefde besloot te doen, nadat alle andere mogelijkheden waren stukgelopen. Een van de scherpste, pijnlijkste woorden die Hij ooit tot Israël gesproken heeft, was: 'Waartoe zoudt gij meer geslagen worden?' (Jes. 1:5).

Laten we hieraan denken en niet opgeven, ook al bloedt ons hart al lang. Laten we eraan denken en laten we proberen de tijd van ons verdriet te bekorten door het met blijdschap eens te worden met Zijn plan om ons hele hart in bezit te nemen. We hoeven het niet met tegenzin te geven. Hij heeft 'een goede maat'⁵ om ons terug te geven. Zijn liefde zal des te zoeter smaken, zij zal blijven en ons voor eeuwig voldoening geven. Het is goed voor ons om hier op aarde geoefend te worden om Hem lief te hebben. We zullen immers met Hem de eeuwigdurende dag doorbrengen in liefde en ongebroken gemeenschap.

4. Het is de oefening van het *geweten*. Een dichtgeschroeid geweten is de erfenis van de zondaar. Hier legt de Heilige Geest het eerst Zijn hand op als Hij de ziel opwekt uit zijn doodslaap. Hij raakt het geweten aan, en dan komen de worstelingen die bij de overtuiging van zonden horen. Daarna stilt Hij het geweten door het sprenkelen van het bloed, door Jezus en Zijn kruis te tonen. Daarna laat Hij het geweten proeven van de vergeving, waardoor zij rust vindt van alle tumult en angst. Gedachten van vrede vervullen meer en meer het geweten door het zien van het offer, het bloed. Het geweten beeft niet meer, want het ziet dat juist datgene dat het geweten liet beven, datgene is waarover het bloed van Christus vrede spreekt. 'En hun zonden en hun ongerechtigheden zal Ik geenszins meer gedenken' (Hebr. 10:17). Zo wordt het geweten weer ontvankelijk. De eerste angsten bij het ontwaken maken het geweten niet echt ontvankelijk. Het geweten wordt pas echt ontvankelijk als de bewuste vergeving en de daadwerkelijke vrede met God wordt ervaren. Het is als de milde zonnestralen van de lente die het ijs van de winter doen smelten. Het koude en harde geweten is zacht en teer geworden. Toch is dat nog slechts ten dele.

Het is namelijk Gods verlangen om het geweten helemaal teer te maken. Hij wil dat het gevoelig wordt als het de aanraking van de zonde voelt, en ernstig in het zuchten naar volmaakte heiligheid. Om dit te bereiken, geeft God aanvechting. En aanvechting slaat direct bij het geweten naar binnen. De dood van de zoon van de weduwe van Zarfath deed haar

⁴ De Heere Jezus zegt dit over de Schriftgeleerden en Farizeeën: 'Laat hen varen; zij zijn blinde leidlieden der blinden'.

⁵ Dit is een verwijzing naar Lukas 6:38: 'Geef, en u zal gegeven worden; een goede, neergedrukte, en geschudde en overlopende maat zal men in uw schoot geven.'

geweten direct ontwaken, en ze riep tegen de profeet: 'Wat heb ik met u te doen, gij man Gods? Zijt gij bij mij ingekomen, om mijn ongerechtigheid in gedachtenis te brengen?' (1 Kon. 17:18). Dus door kastijding legt God Zijn vinger op het geweten en meteen springt het op in een nieuw leven. Het voelt alsof God nu naar ons is afgedaald, alsof Hij nu in ons hart kijkt en een nauwkeurig onderzoek instelt.

Bovendien zien we in deze aanvechting hoe God de zonde beoordeelt. We zien niet de hele veroordeling. Nee, die leren we alleen wanneer we zien op het lijden van Jezus. Maar toch krijgen we ook door een dergelijke aanvechting, die een bittere vrucht van de zonde is, enigszins een indruk van wat God van onze zonden vindt. Dit is onderwijs voor het geweten, omdat het de kennis van zonden tot een zaak van beleving maakt. Een beleving die bij elke nieuwe aanvechting verdiept wordt. 'En zo zij, gebonden zijnde in boeien, vastgehouden worden met banden der ellende, dan geeft Hij hun hun werk te kennen, en hun overtredingen, omdat zij de overhand genomen hebben; en Hij openbaart het voor hunlieder oor ter tucht, en zegt, dat zij zich van de ongerechtigheid bekeren zouden' (Job 36:8-10).

Wat zijn er in deze laatste dagen weinig tere gewetens te vinden! De wereld lijkt alleen het woordje 'geweten' te kennen, maar meer ook niet. We leven in een wereld zonder geweten! En wat blijkt de kerk van Christus vaak mee te doen met de zonden van de wereld! 'Kwade samensprekingen verderven goede zeden' (1 Kor. 15:33). Het is triest om bij veel gelovigen, te midden van veel ijver, inzet en liefde, het gebrek aan een teer geweten te zien. Daarom slaat God ons en Hij zal ons nog harder slaan totdat Hij het geweten helemaal teer en gevoelig heeft gemaakt en we zelfs 'de rok zullen haten die van het vlees bevlekt is' (Jud. 23).

Deze oefening van het geweten is veel belangrijker dan veel mensen denken. God zal niet rusten totdat Hij het heeft volbracht. Als de gelovigen er nog steeds aan voorbij leven, als zij er niet serieus om gaan vragen, en als ze niet strijden tegen alles wat tot een dichtgeschroefd of ongevoelig geweten leidt, dan mogen zij enkele van de hardste slagen verwachten die de hand van God ooit heeft uitgedeeld.

Zo is de tucht in Gods gezin dus! We hebben gezien hoe het van Gods kant komt en we hebben gezien hoe het werkt bij de mens. En is het niet geheel goed? Is er dan nog iets dat ons zou moeten verontrusten of dat een klacht zou oproepen van de mond of van het hart? Openbaart ons dit juist niet veel meer van God en geeft het ons niet een diepere toegang tot de geheimen van Zijn hart? Laten we Hem daarom prijzen! Hoe moeilijk Zijn tucht ook te dragen is. Het ontdekt ons aan wat kwaad is in onszelf. Het maakt ons bereid om te leren en het maakt ons wijs. Het leert de onbuigzame wil om te buigen en te gehoorzamen. Het leert het koude hart om lief te hebben. Het verruimt het gevoel. Het laat het ijskoude geweten smelten totdat een tere gevoeligheid overblijft. Dit moet wel dierbaar zijn voor ons.

Daarnaast is het ook de wil van de Vader dat wij getuchtigd worden. En is dat niet genoeg voor het kind dat Hem vertrouwt? Is kastijding juist niet een van de methodes waardoor Hij ons bekendmaakt hoe Hij wil dat we zijn? Is Zijn weg om ons naar het Koninkrijk te leiden niet de veiligste, betrouwbaarste en kortste weg? Het is nog altijd de Vaderlijke hand die ons leidt. Wat geeft het als die hand ons vrij stevig of zelfs tamelijk ruw moet vastgrijpen, als hij ons tot een hoger niveau brengt? Het is nog altijd de Vaderlijke stem die 'tot ons spreekt als tot kinderen', geliefde kinderen, alleen op een hardere, scherpere toon om gehoorzaamheid van Zijn onwillige kinderen af te dwingen.

Nog één opmerking zou ik hieraan willen toevoegen over de tucht in Gods gezin. Ze wordt zeer zeker niet gebruikt om de gelovigen van hun God te scheiden of om hun zielen te overschaduwten met wantrouwen over het hart van hun Vader. Ik weet dat zulke gedachten er soms zijn, maar ik ben er vast van overtuigd dat dit nooit zou moeten voorkomen. Het is immers een van de beproevingen die horen bij het kindschap. Zonder deze tucht worden we niet onder de kinderen gerekend. Zou dan dit kenmerk van het kindschap ons doen twijfelen aan ons kindschap of een aanleiding zijn om de liefde van God te wantrouwen?

Die liefde eist altijd, hetzij we verdriet of vreugde ondervinden, ons eenvoudig en vredig vertrouwen met ons hele hart. Die liefde is altijd dezelfde en kastijding is slechts een ernstige uitdrukking van de oneindige oprechtheid en diepte van die liefde. Laten we recht doen aan die kastijding en aan Hem van wie ze afkomstig is. Laten we haar niet de onwaardige behandeling geven die ze maar al te vaak ontvangt in onze ondankbare handen. Laten we ervoor waken om niet 'af te vallen van de genade' juist op het moment dat God naar ons afdaalt om alle schatten van Zijn genade nog ruimer voor ons uit te stallen dan tevoren.

'En wij hebben gekend en geloofd de liefde, die God tot ons heeft' (1 Joh. 4:16). Deze woorden moeten ons lied zijn. Dit moet altijd het gezinslied zijn! Zal het dan verstommen juist op het moment dat het luid en krachtig moet klinken? Zou niet juist onze aanvechting de triomferende roem van de apostel Paulus aan ons moeten ontlokken: 'Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard? (...) Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft. Want ik ben verzekerd dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere' (Rom. 8:35-39). Want juist als we te maken krijgen met kastijding ontvangen we werkelijk de vertroosting, de zekerheid van de liefde en de vreugde van de hemelse gemeenschap, op een manier die we tevoren niet kenden en niet konden bedenken.

De verschillende tuchtroeden die God hanteert

Het kan lijken alsof Gods straffen voortkomen uit Zijn boosheid en woede, maar zo is het niet. Er is geen spoor van wraak in het oog van de Kastijder. Het is een corrigerende tuchtroede, maar geen vernietigende. De bedoeling ervan is niet om te pijnigen, maar om te kastijden; niet om te verwonden, maar om te zegenen. God heeft echter niet slechts één roede om Zijn kinderen mee te straffen, maar Hij heeft er heel veel. Voor ieder kind heeft Hij een aparte roede en op verschillende tijden gebruikt Hij verschillende roeden. Het is nuttig voor ons om erbij stil te staan wat deze tuchtroeden zijn en hoe ze worden toegepast.

1. *Lichamelijke ziekte*. Het lichaam heeft een krachtige uitwerking op de ziel, zowel in het goede als in het kwade. We kunnen niet precies zeggen op welke manier en in welke mate. Over die kwestie wil ik het ook helemaal niet hebben. Maar aangezien we weten dat de ziel wordt beïnvloed door het lichaam, kan ik niet anders dan denken dat een van Gods bedoelingen met ziekte is om aan de ziel te werken door middel van het lichaam. We zijn ons hiervan niet bewust; we kunnen het proces niet analyseren; de effecten zijn verborgen voor ons oog. Maar het lijkt erop dat lichamelijke ziekten bedoeld zijn om direct bij te dragen aan de gezondheid van de ziel, op een bepaalde manier die alleen God kent. Daarom spreekt de apostel Paulus over 'denzulken over te geven aan den satan, tot verderf des vleses, opdat de geest behouden moge worden in den dag van den Heere Jezus' (1 Kor. 5:5). Op dit punt ga ik niet verder in, maar het zou goed voor ons zijn om te overwegen of God ons hiermee niet op

het uitzonderlijke gevaar wijst van het verwennen van ons vlees. De verzwakking van het vlees bevordert immers de versterking van de Geest. Het doden van onze leden die op de aarde zijn (Kol. 3:5) - het kruisigen van het vlees met de bewegingen en begeerlijkheden (Gal. 5:24) - verkwikt en versterkt de ziel. Naast dit punt zijn er echter nog andere dingen die we in het oog moeten houden.

Ziekte vernedert ons. Ze snijdt in het hart van onze vleeselijke natuur; ze stelt 'de begeerlijkheid des vleses, en de begeerlijkheid der ogen, en de grootsheid des levens' (1 Joh. 2:16) in al hun vergankelijkheid ten toon. Wat een leegheid zien we daarin als we ziek op bed liggen. Dit zijn onze afgoden en de ziekte werpt ze in het stof.

Ziekte zet ons apart en laat ons alleen met God. We worden in Zijn privé-vertrek gebracht en daar spreekt Hij met ons onder vier ogen. De wereld is ver weg, ons verlangen naar de wereld is weg en we zijn alleen met God. Hij spreekt dan veel woorden van genade en waarheid tegen ons. Alles waarop we vroeger steunden is weggeslagen en we moeten nu op God alleen leunen. We voelen aan dat de dingen van de aarde leeg en ijdel zijn en dat mensenhulp nutteloos is. De lof en de sympathie van de mensen laten ons in de steek; we worden helemaal op God geworpen om te leren dat Zijn lof en Zijn genegenheid genoeg zijn.

'Als ik geen pijn had,' zegt iemand, 'zou ik minder tijd met God hebben doorgebracht. Als ik niet door de pijn wakker werd gehouden, zou ik een van de zoetste ervaringen hebben gemist die ik ooit in mijn leven gehad heb. Mijn lichamelijke problemen zijn precies de hulp die ik van God nodig had. En als ze hun werk doen voordat ze me tot het stof doen terugkeren, zullen ze me omhoog leiden tot in de hemel.' Zo werd Job 'gestraft met smart op zijn leger, en de sterke menigte zijner beenderen' (Job 33:19), opdat hij na die beproeving 'als goud zou uitkomen' (Job 23:10).

Ziekte leert dat het actief dienen van God niet de enige manier is waarop God wordt grootgemaakt. 'Ook diegenen dienen die alleen maar staan en wachten'⁶. Het actief dienen van God wordt door mensen vaak als het beste gezien, maar God toont ons dat Hij ook wordt verheerlijkt in geduld en lijden. Misschien volgden we een eigen pad en moesten we daarom gearresteerd worden. Misschien waren we te vermoeid van een voortrazende wereld en hadden we daarom rust nodig. We konden geen manier vinden om die rust te krijgen totdat God ons ziek op bed neerlegde. Hij nam ons apart op een verlaten plaats, vanwege het gedrang van de menigte (Mar. 6:31).

Geen van de roeden van Gods gezin wordt zoveel gebruikt als deze, soms door middel van een lichte slag, op andere momenten weer harder. Laten we de roede kussen. Laten we onze mond wijd openen voor de zegen en laten we proberen voordeel te behalen uit elk lichamenlijk ongemak, hoe licht of zwaar ook, zodat het in ons de vreedzame vruchten van gerechtigheid voortbrengt. Iemand zei ooit: 'Ik ken geen grotere zegen dan gezondheid, behalve pijn en ziekte.'

2. *Geliefden worden weggenomen.* Dit is de bitterste vorm van welk aards verdriet dan ook. Het is de scherpste pijn in Gods pijlkoker. Elkaar teer en diep liefhebben en dan te moeten scheiden; elkaar voor de laatste keer op aarde ontmoeten; elkaar voor de tijd vaarwel zeggen; alle vroegere herinneringen over thuis en het gezin niet meer te kunnen delen. Dat is de realiteit van het verdriet. Te moeten kijken naar dat gezicht dat nooit meer naar ons zal glimlachen. De ogen te moeten sluiten die ons niet meer zullen zien. De lippen te moeten

⁶ Laatste regel van het gedicht 'On His Blindness' van John Milton: 'They also serve who only stand and wait'.

kussen die niet meer tot ons zullen spreken. Te moeten staan naast het koude lichaam van vader, moeder, broer, zus of vriend(in) en geen geluid meer te horen en geen groet meer te ontvangen. De geliefden van ons hart naar het graf te moeten dragen en dan terugkomen in een verlaten huis met een lege plek in onze ziel, die nooit meer gevuld zal worden totdat Jezus komt met al Zijn heiligen. Dát is de bitterheid van het verdriet; dát is de alsem en de gal!

Zo nu en dan gebruikt God deze roede bij ons. En er is er geen die we meer nodig hebben dan deze. Door deze roede maakt Hij ruimte voor Zichzelf in harten die gevuld waren met andere dingen, die helemaal in beslag genomen waren door andere liefdes. Hij is jaloers op onze genegenheid, want Hij eist haar helemaal op voor Zichzelf. Elke afgod zal Hij volledig uitbannen. Voor onze bestwil en voor de Zijne kan Hij geen rivaal in het hart toestaan.

Misschien neemt de vreugde van ons aardse thuis ons hart heimelijk steeds meer in beslag in plaats van de vele woningen daarboven (Joh. 14:2). God dringt dan genadig bij ons binnen en maakt dat huis tot een wildernis. We worden aan onze zonden ontdekt; we treuren daarover en proberen opnieuw ons bewust te zijn van ons hemels burgerschap en we gaan opnieuw op reis op onze pelgrimsweg: alleen en toch niet alleen, want de Vader is met ons. Misschien zijn we 'gerusten in Sion' (Am. 6:1), op ons gemak en tevreden, te midden van de aanvechtingen van een lijdende kerk en de ellende van een wereld die geen Zaligmaker heeft en God niet vreest. De HEERE spreekt en wij ontwaken. Hij neemt een zalige gelovige tot Zich of werpt een verderfelijke zondaar in het stof, de duisternis van de dood. We schrikken van deze slag. We krijgen berouw over onze ongevoeligheid. Terwijl wij sliepen, is een medegelovige opgenomen om met Christus te zijn en een medezondaar is in de hel gezonken om met de duivel en zijn engelen te zijn. De dood van de een doet ons opschrikken, de dood van de ander vervult ons met diepe eerbied en ontzag.

Omdat de ene na de andere gelovige naar God gaat, beginnen we te beseffen dat de hemel meer het echte thuis van ons gezin is dan de aarde. We hebben veel meer broeders boven dan beneden. En elke keer dat iemand wordt weggenomen, worden we hieraan herinnerd. Het herinnert ons er ook aan dat de komst van de Heere dichterbij komt en het zorgt ervoor dat we met meer verlangen vanuit ons aardse huis uitzien naar de eerste stralen van de zonsopgang. Het doet in ons een sterk verlangen oplaaien naar de blijde ontmoeting in het huis van onze Vader. Dan zullen we onafscheidelijke handen grijpen en samen de eeuwige heuvels beklimmen.

Intussen dringt dit ons ertoe om onze harten alleen aan Jezus te geven. Het doet voor ons wat het vertrek van de twee vreemdelingen uit de hemel aan de discipelen deed op de berg der verheerlijking; het laat ons alleen met Jezus (zie Matth. 17:8). We ervaren voluit het heimwee dat vervat is in de woorden van de apostel Paulus: 'Hebbende begeerte, om ontbonden te worden en met Christus te zijn; want dat is zeer verre het beste' (Fil. 1:23).

Hoe meer de aarde door het sterven van anderen een eenzame plaats wordt, des te meer worden onze verlangens op de hemel gericht. Onze schatten zijn naar de hemel gegaan en onze harten moeten ze volgen (zie Matth. 6:21). Aardse hoop is stukgeslagen en wij leren om te 'verwachten de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van de grote God en onze Zaligmaker Jezus Christus' (Tit. 2:13). De nacht valt en de bloemen gaan dicht; maar door dat te doen sporen ze ons aan om naar boven te kijken en ster na ster te zien verschijnen aan de donker wordende hemel.

3. *Tegenspoed*. Dat kan het verlies zijn van goederen, het verlies van onze goede naam, het wegvallen van vrienden, de woede van vijanden of de teleurstelling over alles waarop we hoopten. Dat is wat met ‘tegenspoed’ bedoeld wordt. Job vertelt ons wat tegenspoed betekent. ‘Ziet, Hij breekt af, en het zal niet herbouwd worden; Hij besluit iemand en er zal niet opengedaan worden’ (Job 12:14). ‘Hij heeft mij nu vermoeid; Gij hebt mijn ganse vergadering verwoest. (...) Ik had rust, maar Hij heeft mij verbroken, en bij mijn nek gegrepen, en mij verpletterd; en Hij heeft mij Zich tot een doelwit opgericht. Zijn schutters hebben mij omringd; Hij heeft mijn nieren doorspleten, en niet gespaard. (...) Hij heeft mij gebroken met breuk op breuk; Hij is tegen mij aangelopen als een geweldige. (...) Mijn aangezicht is gans bemodderd van wenen, en over mijn oogleden is des doods schaduw’ (Job 16:7,12-14,16). ‘Mijn dagen zijn voorbijgegaan; uitgerukt zijn mijn gedachten, de bezittingen mijns harten’ (Job 17:11) ‘Hij heeft mijn weg toegemuurd, dat ik niet doorgaan kan, en over mijn paden heeft Hij duisternis gesteld. Mijn eer heeft Hij van mij afgetrokken, en de kroon mijns hoofds heeft Hij weggenomen. Hij heeft mij rondom afgebroken, zodat ik henenga, en heeft mijn verwachting als een boom weggerukt. (...) Mijn broeders heeft Hij verre van mij gedaan; en die mij kennen, zekerlijk, zij zijn van mij vervreemd’ (Job 19:8-10,13).

Dit zijn enkele van de druppels in de bittere beker van tegenspoed die aan deze geduldige gelovige gegeven werd om te drinken. En ze zijn opgeschreven tot nut van ons, op wie de einden der eeuwen gekomen zijn (1 Kor. 10:11). Voor ons kunnen deze laatste dagen wellicht een beker vullen die net zo bitter is en die we net zo lang moeten drinken als die van Job. Nochtans, laat het ons tot vreugde zijn wanneer beproevingen ons deel zijn, ‘wetende, dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt. Doch de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat gij moogt volmaakt zijn en geheel oprecht, in geen ding gebrekkelijk’ (Jak. 1:2-4).

We vervallen in armoede, maar hoe kunnen wij arm zijn zolang Christus rijk is? Wordt deze armoede ons niet gegeven om Zijn onnaspeurlijke rijkdom (Ef. 3:8) naar waarde te leren schatten en om van Hem het goud te kopen dat beproefd uit het vuur komt opdat we rijk mogen worden? (Openb. 3:18)

We verliezen onze goede naam door laster en valse beschuldigingen. Mensen wijzen wellicht honend naar ons en slechte mensen verheffen zich boven ons, ze triomferen omdat wij veracht worden. Maar hebben we niet altijd Gods goedkeuring over ons en is het niet genoeg als Hij ons nog altijd eert en onze onschuld kent? Laat onze goede naam maar geschaad worden als God het goed vindt om ons te vernederen. We hebben de ‘witte keursteen, en op den keursteen een nieuwen naam geschreven, welken niemand kent, dan die hem ontvangt’ (Openb. 2:17).

Vrienden vallen weg en vijanden staan op. Valse broeders keren zich tegen ons en we zijn gedoemd om de beschimpingen en vervolgingen te dragen van hen die we nooit kwaad hebben gedaan, maar altijd hebben liefgehad. Maar we hebben nog altijd de vriendschap van Jezus. Geen aardse ramp of vervolger kan ons ooit daarvan beroven. Zelfs de kilheid van degenen van wie wij dachten dat ze volkomen betrouwbaar waren, trekt ons dichter naar Hem toe. De warmte van Zijn liefde vermindert niet en houdt nooit op.

Jozef ging helemaal door deze beproeving heen, maar de Heere zette hem op de troon van Farao. Mozes ging erdoorheen, maar werd ‘koning in Jeshurun’ (Deut. 33:5). Job ging erdoorheen en werd duizendvoudig gezegend. Daniël ging erdoorheen en hij werd met dubbele eer verhoogd. ‘Neem tot een voorbeeld des lijdens, en der lankmoedigheid de profeten, die in den Naam des Heeren gesproken hebben. Ziet, wij houden hen gelukzalig, die

verdragen; gij hebt de verdraagzaamheid van Job gehoord, en gij hebt het einde des Heeren gezien, dat de Heere zeer barmhartig is en een Ontfermer' (Jak. 5:10–11).

Soms helpt voor ons niets anders dan tegenspoed. 'Ik sprak u aan in uw groten voorspoed, maar gij zeidet: Ik zal niet horen. Dit is uw weg van uw jeugd af, dat gij Mijner stem niet hebt gehoorzaamd' (Jer. 22:21). Alles wat we op aarde hebben, moet ons worden afgenomen, zodat we ons deel helemaal in de HEERE Zelf zouden zoeken. We moeten uit ons aardse huis gezet worden zodat we een huis in de hemel zoeken. De muziek van de aarde is te verleidelijk en neemt onze behoefte aan het nieuwe lied weg. Of God moet die muziek laten verstommen, óf Hij moet ons apart nemen op een eenzame plaats zodat we er niet langer door meegevoerd worden, maar ons oor alleen geopend hebben voor de hemelse melodie.

Wij zijn niet te vertrouwen met een te volle beker of een te plezierige rustplaats. We misbruiken alles wat God ons gegeven heeft en tonen dat we niet vertrouwd kunnen worden met een van die dingen. Sommigen kan God niet vertrouwen met hun gezondheid. Ze hebben ziekte nodig om hen nederig te houden en om hen teder te laten wandelen in heel hun leven. Ze hebben een karig dieet nodig, anders zou het vlees de overhand krijgen. Anderen kan God geen voorspoed toevertrouwen; ze hebben tegenspoed nodig om ze te vernederen om te voorkomen dat ze net als Jeschurun vet worden en dan beginnen te trappen (Deut. 32:15)⁷. Anderen kan God geen rijkdom toevertrouwen; ze moeten arm gehouden worden, om te voorkomen dat gierigheid in hun hart opkomt en hen in beslag neemt met allerhande zorgen. Anderen kan Hij geen vrienden toevertrouwen; ze maken er afgoden van, ze geven hun hart aan hen; en dat strijdt met de eis van de HEERE om ons helemaal voor Zich te hebben.

Toch handelt God in al deze dingen met ons als leden van Zijn gezin. Nooit verliest Hij uit het oog dat wij Zijn familieleden zijn. Wij moeten dat ook niet doen. Dus wanneer deze dingen ons overkomen, wanneer we zo 'geoordeeld worden', moeten we beseffen: 'Zo worden wij van den Heere getuchtigd, opdat wij met de wereld niet zouden veroordeeld worden' (1 Kor. 11:32). We moeten leren ons niet alleen aan de tuchting met de roede te onderwerpen, maar zelfs om die roede te kussen en te verwelkomen. Om niet alleen te berusten in de kastijding, maar om te 'roemen in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt, en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop; en de hoop beschaamt niet' (Rom. 5:3-4).

We moeten niet alleen leren God te prijzen ín de aanvechting, maar we moeten ook leren Hem te prijzen dát Hij ons die aanvechting geeft. We moeten leren zien dat het deel van degenen die aangevochten worden veel meer benijdenswaardig is, dan dat van degenen die 'alleen gelaten worden'⁸. En in plaats van te beven wanneer we de donkere wolk van het verdriet over ons zien komen, moeten we veel meer beven wanneer we deze wolk zien weggaan. Wanneer ons misschien een last wordt opgelegd, voorkom dan dat we niet verhard en ongezegend achterblijven. De zegen kan immers van ons worden weggenomen, doordat we in onze koppigheid weigeren te leren.

⁷ Jeschurun betekent 'de rechtvaardige'. In Deut. 32:15 wordt Israel met die naam genoemd, maar dan op een ironische wijze. Ze was hier juist niet rechtvaardig, omdat ze van haar godsvrucht was afgeweken. Dächsel zegt het zo: 'Als nu Jeschurun vet werd, zo sloeg hij achteruit; gelijk een weelderig geworden stier, die het juk niet meer wil dragen (...), overmoedig door al die weldaden.'

⁸ Bonar grijpt hier terug op de verwijzing naar Mattheüs 15:14 eerder in deze preek; waar hij sprak over de Farizeeën.

Christenen zijn 'levende stenen' (1 Petr. 2:5) die een voor een op de grote funderingssteen geplaatst worden, die in Sion gelegd is voor de hemelse tempel. Deze stenen moeten eerst uit de rotsmassa gehouwen worden. Dit doet de Heilige Geest bij de bekering. Nadat de steen is uitgehouwen, begint het afhouwen en recht maken. God gebruikt aanvechting als Zijn hamer en beitel om hen te bewerken. Veel slagen zijn nodig; en nadat de steen in de juiste vorm is gehouwen, gaat het polijsten door. Alle ruwe plekken moeten glad gemaakt worden. De steen moet van alle kanten rondgedraaid worden, zodat geen deel ervan ongepolijst blijft.

Deze levende stenen zijn als de stenen van Salomo's tempel die allemaal ver bij de tempel vandaan hun voorbereidende behandeling ontvingen en toen pas naar Jeruzalem gebracht werden om daar samen opgebouwd te worden. De levende stenen van de hemelse tempel worden hier op aarde klaargemaakt om ingepast te worden zonder het geluid van een bijl of hamer in het majesteitelijke gebouw in de hemel dat zonder handen is gemaakt (Hebr. 9:11).

Elke christen moet hier op aarde dus gepolijst worden. Hoewel er vele manieren zijn om dat te doen, is het lijden de meest effectieve. Dit is Gods bedoeling met kastijding. Dit is wat de Heilige Geest doet: als een werkman buigt Hij Zich over elke steen, betast die een aantal keren, draait hem naar alle kanten, markeert zijn lelijke en ruwe plekken, en dan gebruikt Hij Zijn gereedschap om de gewenste vorm en gladheid te bereiken. Sommige gedeelten van de steen zijn zo ruw en hard dat alleen zware en herhaalde slagen en behandelingen deze delen glad kunnen maken. Een zachtere behandeling bereikt geen doel. En toch voert deze hemelse werkman met ons in geduldige liefde de wil van de Vader uit. Hij werkt tot elk deel gepolijst en gevormd is naar Zijn beeld. Geen pijn blijft ons bespaard, de waakzaamheid verslapt niet, totdat we helemaal als Hij gemaakt zijn, in gedaante veranderd naar hetzelfde beeld, van heerlijkheid tot heerlijkheid, door de Geest van de Heere (2 Kor. 3:18).

Gods belangrijkste bedoeling met kastijding is om ons 'Zijner heiligheid deelachtig' (Hebr. 12:10) te doen worden. Laten we onszelf dan onderzoeken en proberen vast te stellen wat beproeving met ons heeft gedaan en hoeveel voortgang we maken in het afleggen van de oude mens en het aandoen van de nieuwe mens (Ef. 4:22 en 24). Kom ik al van mijn wereldsgezindheid af en word ik hemelsgezind? Kom ik al van mijn trots af, mijn drift, mijn koppigheid, en word ik nederig, mild en bereid om te leren? Zijn al mijn afgoden weggenomen en afgebroken en bezit ik de scheppingsgaven als niet bezittende? Geef ik minder om de eer van deze wereld, om de liefde van mensen, hun glimlach en hun toestemming? Ben ik gekruisigd voor de wereld en is de wereld gekruisigd voor mij door het kruis van Christus (Gal. 6:14)? Of schaam ik me nog steeds over de schande die bij Hem hoort en verzet ik me ertegen om Hem te volgen in goede en in kwade tijden, door eer en door schande? Beschouw ik het als mijn eer en mijn vreugde om de weg te gaan die Hij heeft gebaad, te lijden wat Hij heeft geleden, om de beker te drinken die Hij heeft gedronken? Schrik ik terug voor de doornenkroon? Word ik elke dag minder gelijkvormig aan de kinderen van de aarde, meer en meer gevormd naar de gelijkenis van Christus? Draag ik de kenmerken van Hem? Besef ik dat deze aarde niet mijn deel en rustplaats is? Weet ik dat één keten mij net zo goed aan de wereld vastbindt als duizend ketenen en let ik er daarom op om elke ketting af te schudden die mij zou kunnen binden aan de ijdelheden van een wereld als de onze? Reinigt de kastijding mij werkelijk? Ben ik me bewust van de gezegende uitwerking ervan op mijn ziel?

Ontwaak en wees waakzaam!

Misschien is het lang geleden dat de Heilige Geest ons wekte uit onze doodsslaap. We weten dat we nooit meer in diezelfde diepe slaap zullen vallen. Hij Die ons gewekt heeft zal ons

wakker houden totdat Jezus komt. In die zin zullen we nooit meer slapen. Toch blijft er nog veel slaperigheid over. We zijn niet helemaal wakker en vaak komt er veel van onze slaap van voorheen terug. Omdat we verblijven op de betoverde grond van de wereld, vallen onze ogen dicht, onze waarnemingen worden verward, ons geweten verliest zijn gevoeligheid, en onze vermogens verliezen hun kracht. We vallen zelfs in slaap op onze wachttorens: we vergeten dat de nacht bijna voorbij is en dat de dag nadert.

Als we zo slapend of half slapend zijn, gaat alles mis. Wat we doen, doen we traag en alsof er geen leven meer in ons is. Ons geloof wordt zwakker; onze liefde wordt kouder, onze ijver bekoelt. De frisheid van andere jaren is weg. Onze vrijmoedigheid heeft ons verlaten. Onze plannen worden zorgeloos gesmeed en dromerig uitgevoerd. Het werk van God wordt door ons gehinderd in plaats van geholpen. Wij zijn een vertragende kracht. We verknoeien het.

Maar God zal dat niet laten gebeuren. Vanwege Zijn eigen werk en vanwege Zijn gelovigen kan Hij niet toestaan dat dit zo doorgaat. We moeten tegen elke prijs wakker gemaakt worden. We mogen niet slapen zoals anderen doen. We moeten waakzaam en nuchter zijn (1 Petr. 5:8), want wij zijn kinderen van het licht en van de dag en niet van de duisternis (Ef. 5:8). God kan ons niet toestaan om zo ons leven te verspillen, alsof de enige bedoeling ervan was om ermee te spelen of het te verdoen met nutteloze dingen. Plichten die lui en levenloos worden gedaan, halfhartige gebeden, een gedrag waar als zodanig misschien niets op aan te merken valt, maar dat tam en uitdrukkingloos is en daarom zonder uitwerking; woorden die misschien wel goed en wijs gesproken zijn, maar zonder gewicht zijn. Dit zijn geen dingen die God kan toestaan in een gelovige! Er zijn twee mogelijkheden. Of het is de kou van Sardis, waartegen Hij zegt: 'Indien gij dan niet waakt, zo zal Ik over u komen als een dief, en gij zult niet weten, op wat ure Ik over u komen zal' (Openb. 3:3). Of het is de lauwheid van Laodicea, waartegen Hij zegt: 'Omdat gij lauw zijt, en noch koud nog heet, Ik zal u uit Mijn mond spuwen' (vers 16).

Als God ons wakker maakt, gaat Hij eerst heel voorzichtig te werk. Hij raakt ons zachtjes aan, zoals de engel bij Elia deed onder de jeneverboom (1 Kon. 19:5), om ons wakker te maken. Hij stuurt een kleine bezoeking om ons uit onze gerustheid wakker te schudden. Hij zorgt ervoor dat we een geluid ergens ver weg horen: bijvoorbeeld het wereldtumulst of het bericht van hongersnood, oorlog of pest, allemaal ver weg.

Wellicht lukt dit totaal niet en sluimeren we net zo gerust verder als we eerder deden. Ons leven is nog net zo lusteloos en nutteloos als altijd. Dan komt God wat dichterbij, want de tijd snelt voort en de gelovige slaapt nog steeds. Hij zegt wat tegen ons. Hij slaat ons op een gevoelige plek tot elke vezel van ons lichaam beeft en de polsslag sneller gaat. Onze ziel wordt doorstoken als met duizend pijlen. Dan springen we op als iemand die uit een lange slaap ontwaakt en terwijl we om ons heen kijken vragen we ons verbaasd af hoe we zo lang hebben kunnen slapen.

Wat is het moeilijk om ons helemaal wakker te maken! Een lange reeks van slagen is nodig om dit bereiken. Want na elke keer dat we gewekt worden is er de voortdurende neiging om weer in sluimering terug te vallen. Dus hebben we het niet alleen nodig om wakker gemaakt te worden, maar ook om wakker gehouden te worden. Wat kost onze slaperigheid ons een verdriet, wat een bloedende en gebroken harten. De luxe waar de 'gerusten in Sion' zich jarenlang mee verwenden, wordt duur betaald.

‘Denk aan het leven’, was de uitgesproken stelling van een verstandige Duitser. Een ander die die spreuk aanhaalde zei: ‘Uw leven is geen ijdele droom, zelfs al was u de meest meelijwekkende van alle mensen op aarde. Het is een ernstige realiteit. Het is úw leven. Meer hebt u niet om de eeuwigheid mee in te gaan. Werk dan, als een ster, zonder haast, maar ook zonder rust.’

Er zijn bepaalde christenen die weliswaar werken, maar niet als mensen die dat op een bewuste manier doen, die wakker zijn. Ze gaan voort in het spoor van de plicht, maar met een vermoeide tred. Hun bewegingen zijn afgemeten en zonder gevoel. Ze doen veel goede dingen, maken veel goede plannen, zeggen uitmuntende dingen, maar de krachtige polsslag, de warmte van het leven, ontbreekt. IJver, gloeiende ijver die flexibel en onvermoeibaar is, vind je bij hen niet. Zij staan zelf niet in vuur en vlam en werken dus ook niet aanstekelijk voor anderen. Er is niets aan hen wat je aan die ster doet denken, behalve dat ze koud zijn⁹. Ze kunnen een harde slag van kastijding verwachten, want ze hebben hem nodig.

Er zijn anderen die alleen zo nu en dan eens waakzaam zijn. Je kunt niet op hen rekenen, want hun inspanning hangt af van hun stemming op dat moment. Een karakter dat van nature impulsief is maakt hen onvoorspelbaar bij alles wat ze doen. Misschien zijn ze zich onvoldoende van hun karakter bewust en hebben ze niet geprobeerd het te kruisigen of in goede banen te leiden. Omdat ze slechts met tussenpozen waakzaam zijn, werkt het maar weinig uit. Ze doen iets, maar maken het soms ook weer ongedaan. Ze bouwen wel op, maar breken het net zo snel weer af. Ze ontsteken de vlam en doven hem daarna weer uit. Er is niets van de ‘ster’ in hen. Ze hebben pijnlijke en langdurige druk nodig om de uiteenlopende en plotselinge opevingen van hun geest gelijkmatig te maken.

Er zijn anderen die altijd waakzaam lijken te zijn, maar het is een waakzaamheid van nervositeit en rusteloosheid. Ze kunnen alleen maar leven te midden van actie en plannen. Ze bewegen alle kanten op. Hun karakter is van die nerveus trillende, ongeduldige soort die ervoor zorgt dat rust of kalmte voelt als een blokkade of als pijn. Deze mensen bereiken zelf meestal weinig, maar zij zijn vaak nuttig door hun voortdurende aansporing en spanning om anderen in beweging te krijgen en te houden en om stagnatie om hen heen te voorkomen. Maar hun onophoudelijke beweging zorgt ervoor dat ze niet worden vervuld met de genade die ze nodig hebben. Het voortdurend bezig zijn met de uiterlijke dingen van de godsdienst verhindert hun innerlijke groei en schaadt hun geestelijk leven. Deze mensen zijn in een bepaald opzicht als de ster: waakzaam en zonder rust. Maar ze gaan zó haastig voort dat ze elke dag het beetje licht dat ze hebben kwijtraken, in plaats dat ze nieuw licht verzamelen of het doorgeven. Een diepe en krachtige slag is nodig om hen deze verkeerde geestdrift van zich af te laten schudden en om hen de ware, rustige waakzaamheid van geest te geven, waartoe ze als gelovigen geroepen zijn. In dit geval is een verdieping van de geestelijke bevinding nodig en er is veel kastijding voor nodig om dit te bereiken.

Er zijn anderen die voortdurend aan het werk zijn en naar het zich laat aanzien ook met inzet. Maar hun gebrek aan gemeenschap met God toont dat ze niet werkelijk waakzaam zijn. Ze werken zoveel meer dan ze bidden, zodat ze al snel worden als lampen zonder olie. Ze zijn verder dan de groep mensen die zojuist besproken werd, maar toch hebben ook zij het nodig om gewekt te worden. Ze zijn als de ster die zonder rust én zonder haast is, maar hun licht is zwak. Het licht dat ze weerkaatsen in deze donkere wereld is maar flauw en flets. Zij hebben

⁹ Blijkbaar gaat Bonar er van uit dat sterren koud zijn.

een dieper geestelijk leven en bevinding nodig. Het kan zijn dat er daarom een bepaalde pijnlijke bezoeking voor hen klaarligt.

Het ware waakzame leven verschilt van alles wat tot hiertoe genoemd is. Het is intens en diep. Het heeft altijd de houding van kalme en rustige waardigheid, van innerlijke kracht en grootheid. Mensen die zo leven zijn ijverig, maar niet koortsachtig; energiek, maar niet overspannen. Ze zijn vlug in wat ze doen, maar niet haastig. Ze zijn verstandig, maar niet verlegen of egoïstisch. Ze zijn vastberaden en zonder angst, maar niet overmoedig. Ze zijn bescheiden en soms vrij stil, terwijl ze toch hun invloed doen voelen in de omgeving. Ze zijn vol van vreugde en vrede, maar zonder overdrevenheid of kabaal. Ze zijn overvloedig in tederheid en liefde, en toch tegelijkertijd trouw en oprecht. Dit is het waakzame leven!

Maar o, wat moeten we vaak eerst lijden vanwege de rebellie van onze vleeselijke natuur, vóórdat dit leven ten volle is bereikt. Deze natuur verzet zich tegen de volledige overgave aan God en tegen het stellen van onze lichamen tot een levende, heilige en Gode welbehagelijke offerande; dat is onze redelijke godsdienst (Rom. 12:1). Als de kastijding ons wakker maakt uit onze sluimering, maakt die kastijding ons niet alleen energieker, en doet ze ons niet alleen harder werken, maar zij zorgt er ook voor dat ons gebed meer diepgang krijgt.

Wellicht dat we op dit punt nog het meeste voelen wanneer we zijn wakker gemaakt. Niets zal ons meer aansporen tot gebed dan aanvechting. Die aanvechting brengt ons direct op de knieën en sluit de deur van onze binnenkamer achter ons. In tijden van voorspoed kunnen we op veel manieren getroost worden, we vinden veel schuilplaatsen om naartoe te vluchten. Maar in dagen van verdriet hebben we er maar één en dat is God. Ons verdriet is te diep om het een ander te vertellen; het is te zwaar om door een ander verzacht te worden.

Nu worden we wakker zodat we gaan bidden. Het gebed was tevoren al iets voor ons, maar nu is het alles. De steun van mensen stelt teleur en alleen God blijft over om op te leunen. Echt waar, onze binnenkamer is de enige plaats van licht in een wereld die nu dubbel zo donker voor ons geworden is. Het schemert overal buiten ons en om ons heen. Wolken overschaduwden de ruimte om ons heen. Alleen de binnenkamer is licht en kalm. Met wat een verlangen en met wat een dank geven we onszelf nu aan de binnenkamer over! We zouden al onze tijd kunnen doorbrengen op dit eiland van vreugde en licht dat God ons gegeven heeft in een stormachtige oceaan. Als we de binnenkamer soms voor een tijd moeten verlaten, wat keren we er dan graag terug! Wat een vreedzame uren van eenzaamheid hebben we daar met God als onze enige Metgezel! We kunnen bijna vergeten dat de wolken van de aarde nog steeds boven ons zijn en dat de storm nog om ons heen woedt. Het gebed heeft een belangrijke plaats in het leven gekregen. Het wordt nu gewaardeerd zoals nooit tevoren. We kunnen niet meer zonder het gebed. We moeten wel bidden, hetzij uit noodzaak, hetzij uit behoefte. We zenden onze smeekbedes op vanuit de diepten. Het wordt echt vragen, echt pleiten. Het is nu geen vorm meer. Wat een nieuw leven, een nieuwe kracht, een nieuwe ernst worden in elke smeekbede uitgestort! Het hart spreekt nu en de lippen kunnen geen woorden vinden die uitdrukking geven aan de verlangens van het hart. De 'onuitsprekelijke zuchtingen' (Rom. 8:17) wellen omhoog en stijgen op tot in Gods oor.

Voorheen was het vaak een kwestie van de mond zonder het hart; maar nu is het veel vaker een zaak van het hart zonder de mond. Nu weten we hoe 'de Geest onze zwakheden mede te hulp' komt (Rom. 8:26). We beginnen te ervaren wat het is om 'in de Heilige Geest te bidden' (vergelijk Jud. 20). Er is een nieuwe nabijheid van God. Gemeenschap met Hem is nu veel meer een bewuste realiteit. Het is een omgang van nabij met de levende, persoonlijke

HEERE. Nieuwe aanwijzingen voor ons leven doen zich voor; nieuwe verlangens komen op; nieuwe daden ontsluiten zichzelf. Onze eigen leegheid en Gods veelvuldige volheid komen ons zo levendig voor ogen, dat het verlangen van het binnenste van onze ziel wordt ontstoken. Ons hart roept uit tot God, tot de levende God (Ps. 84:3). Juist Davids zorgen gaven een verlevendiging aan zijn gebed. Juist in de buik van de walvis leerde Jona luid te roepen tot God (Jona 2:1). En juist te midden van de doorns in de wildernis en van de kettingen in Babel leerde Manasse bidden (2 Kron. 33:12).

Kerk van Christus, uitverkoren erfenis van de Heere, ontwaak! Kinderen van het licht en van de dag, sta op! De lange winternacht is bijna voorbij. De Morgenster zal spoedig opgaan. 'Het einde aller dingen is nabij; zijt dan nuchteren, en waakt in de gebeden' (1 Petr. 4:7). 'Wat slaapt gij? Staat op en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt' (Luk. 22:46).
Amen.